

מ"ת 45436/06/19 - מדינת ישראל נגד מחמד דכה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

מ"ת 45436-06-19 מדינת ישראל נ' דכה(עציר)

מ"ת 47725-06-19 מדינת ישראל נ' דכה(עציר)

לפני כבוד השופטת שלומית בן יצחק
המבקשת: מדינת ישראל
נגד

המשיב במ"ת 45436-06-19: מחמד דכה (עציר)
המשיב במ"ת 47725-06-19: נוח דכה (עציר)

החלטה

לפני בקשה להארכת מעצרו של המשיבים, בני דודים, עד תום ההליכים. כנגד המשיבים הוגש כתב האישום, יחד עם שניים נוספים, המייחס להם עבירות על פי פקודת הסמים. בקשות המעצר הוגשו בנפרד, אך הדיון התקיים בהן התקיים במאוחד.

רקע ותמצית טענות הצדדים

1. כתב האישום המתוקן עניינו סחר בסמים מסוכנים שבוצע אל מול סוכן סמוי, שוטר במקצועו. על פי עובדותיו, הסוכן פעל בין התאריכים 7.2.2018 ועד ליום 17.6.2019. במסגרת פעילות זה הכיר המשיב את הנאשמת 1 בתיק (להלן: "הנאשמת"), ודרכה פעל אף אל מול יתר המעורבים: נאשם 2 בתיק, מחמד דכה, נאשם 3, עבד דכה ונאשם 4, נוח דכה (להלן, בהתאמה: מחמד, עבד ונוח).

2. המשיבים בבקשה מושא החלטתי הם מחמד ונוח. למחמד מיוחסת מעורבות בכל שבעת האישומים בתיק. לנוח - אישומים 1 ו-3. לנאשמת - האישום הראשון בלבד, לעבד - האישום החמישי בלבד. בתמצית נטען, כי הנאשמת שלחה לסוכן מספר טלפון של איש קשר המכונה "חליפה חדשה" (להלן: "מנוי חליפה חדשה"; "המנוי") על מנת שיצור עימו קשר לצרכי רכישת סמים. הקשר בין הסוכן למחמד התנהלת באמצעות מספר זה. ככלל, תיאמו הצדדים, כי מחמד יספק לסוכן סם מסוכן מסוג קוקאין (למעט האישום הראשון, שענינו מכירת גרם קוקאין תמורת 600 ₪, יתר האישומים עניינם סיכום על מכירת שני גרמים של קוקאין תמורת 1,200 ₪; בפועל סופקה כמות מעטה יותר, אך התמורה נותרה בעינה). הסמים סופקו לסוכן בבת-ים. בחלק מהמקרים קיבל הסוכן לידי את הסמים ממחמד (אישומים 2, 4, 6 ו-7), בחלקם האחר - מנוח (אישומים 1 ו-3) או מעבד (אישום 5).

3. בא כוחם של המשיבים חלק על קיומן של ראיות לכאורה. לשיטתו, קיימים מחדלי חקירה רבים, לרבות אי תיעוד השיחות שנערכו עם בעל המנוי והמפגשים עם מוכרי הסמים. כן נטען לאי עריכת מחקרי תקשורת למכשירי הטלפון של המעורבים. אשר למנוי "חליפה חדשה" נטען כי לא נתפס, וכי מחמד לא נקשר אליו על ידי הנאשמת או מעורב אחר. עוד צויין היעדר המצאותן של טביעות אצבע על הסמים שנתפסו. נטען, בנוסף, כי איכון המנוי במועד הרלבנטי לאישום השישי מעלה כי אינו בקרבת מקום ביצוע העסקה.

דין והכרעה

קיומן של ראיות לכאורה

4. נציין, בתמצית, כי קיימים דוחות סוכן, שנכתבו בסמוך למועד העסקה, הסמים נתפסו ולא היתה מחלוקת על סוגם וטיבם. מנגד: לא נתפסו סמים בבית המשיבים, הנאשמים לא הפלילו זה את זה והמכשיר הקשור למנוי חליפה חדשה - לא אותר וממילא, לא נקשר, כשלעצמו, למי מהמעורבים.

5. במצב דברים זה, הבסיס לקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה בתיק שלפני מעוגן בשניים. ראשית, המשיבים זוהו במסדרי זיהוי תמונות על ידי הסוכן. שנית, נמצא קשר בין כלי הרכב בהם הגיעו המעורבים לבית הסוכן על מנת למכור לו את הסמים לבין שני המשיבים.

6. **אשר לזיהוי:** בא כוחו של המשיב טען בנוגע למשקל מסדר הזיהוי. טענות אלו ייבחנו בתיק העיקרי ולא מצאתי כי יש בהן, כשלעצמן, בשלב זה של ההליך על מנת לגרוע ממשקל הראיות לכאורה. לא מצאתי לקבל אף בטענה בדבר מיקומם הזזה של תמונות המשיבים על לוח התצלומים.

7. **אשר לכלי הרכב:** נעשה שימוש במספר כלי רכב לצורך הגעת המעורבים לבית הסוכן: טויוטה (אישומים 1 ו-3); גולף (אישום 2); ניסאן (אישומים 4 ו-5) וקאיה (אישום 6 ו-7). כלי הרכב הרלבנטיים, על פי מספרי הרישוי שמסר הסוכן, נקשרים למשיבים (טויוטה - רכב בבעלות נוח; רכבי הגולף, הניסאן והקאיה הושכרו למוחמד - ראו: מסמך בתיק החקירה מס' 572263/18; מסמך י"ב בפלאא 134480/19). השאלה כיצד הבחין הסוכן במספרים אלה, ואיך נערך רישומם, תבחן בהליך העיקרי. אכן, בכתב האישום לא נכללו עדים מטעם חברות ההשכרה או משרד הרישוי, ואולם, נוכח המצאות המסמכים בתיק, ובהינתן השלב הדיוני, איני מוצאת לנכון לייחס משקל רב לעניין זה. עוד אעיר, כי הסניגור נטען כי מספר רכב הטויוטה שנבדק אינו תואם המספר שצוין בדוח הסוכן, אך עיון בתיק מעלה יש לקרא בכיוון הפוך מזה אליו כיוון הסניגור, מטעמיו, וככזה - הוא עולה בקנה אחד עם בדיקות המשטרה ונקשר לנוח).

8. אשר לטענה בדבר **העדר טביעות אצבע:** כוחן של ראיות פורנזיות הוא בהימצאותן, לא בהעדרן (ע"פ 216/16 רדיאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 51 (29.01.2017)). איני נותנת משקל של ממש לטענה זו.

9. עוד יש לציין, כי המשיבים שמרו על **זכות השתיקה** ולא התייחסו, ככלל, לשאלת שהופנו אליהם וכידוע אי מענה לשאלות רלבנטיות מחזק משקל הראיות שבתיק (בש"פ 748/10 איסקוב נ' מד"י (18.2.2010)).

10. במצב הדברים הרגיל, היה מקום לקבוע כי שני נתיבים אלה, עצמאיים, הקושרים את שני המשיבים לעבירות הסם, מקימים תשתית ראייתית לכאורית מספקת לצורך הליך זה.

כרסום במשקלן של הראיות לכאורה

11. על אף האמור, אני סבורה כי בנסיבות העניין, לא ניתן להגיע למסקנה זן, שכן קיים כרסום משמעותי בנוגע למשקל הראיות המסבכות את מחמד בעובדות האישום השישי; כרסום זה משליך על משקל הראיות בנוגע למכלול האישומים, לרבות אלה הקשורים לנוח.

12. בכל הנוגע לשלושה מבין ארבעת המועדים לגביהם נטען כי הסמים סופקו על ידי מחמד, מאוכן המנוי, במועד העסקה, סמוך לבית הסוכן הממוקם בבת-ים (אישומים 2, 4 ו-7) והמבקשת אף ציינה, בבקשה, כי נתוני התקשורת "מצביעים על הקשר בין המשיב לסוכן". אלא שבכל הנוגע למועד הרלבנטי לאישום השישי (20.3.2019) מאוכן מנוי חליפה חדשה, שהשימוש בו מיוחס למחמד בלבד, בתל אביב ולא במקום ביצוע העסקה. לעניין זה משמעות רבה. אבהיר: כתב האישום קושר בין מחמד למנוי זה ונטען במסגרתו כי הסיכום על כמות הסם ומכירתו נעשה תמיד על ידי מחמד עצמו. בשלושה מבין שבעת המקרים סופק הסם על ידי אחרים (עבד ונוח), אך בכל הנוגע ליתרת האישומים, לרבות האישום השישי, נטען כי הסם סופק על ידי מחמד עצמו.

13. עיינתי בדוחות הסוכן בנוגע למכלול העסקאות. אלה אכן, וכנדרש, נכתבו ביום העסקה ובסמוך אליה. עם זאת, ההתייחסות למוכרי הסם אינה מפורטת די צרכה; הדבר מקים קושי ממשי, כאשר מדובר במספר מעורבים שמסרו הסם לסוכן.

· כזכור, על פי האישום הראשון, תואמה העסקה עם מחמד והסם סופק בפועל על ידי נוח, כך שהמפגש הראשון בין הסוכן למחמד היה ביום 26.12.2018, מועד ביצוע העסקה מושא האישום השני.

· לטענת הסוכן, בעת ביצוע עסקה זו, אמר לו המוכר, שזוהה על ידו כמחמד, כי הוא זה שדיבר עימו בטלפון.

· בדוח הנוגע לאישום השלישי (לגביו נטען כי נוח הוא שסיפק הסם), מציין הסוכן כי המוכר הוא האדם מידיו קיבל את הסם ביום 13.12.2018, יום האירוע מושא האישום הראשון.

· בדוח הנוגע לאישום הרביעי מתייחס הסוכן למוכר כ"בחור שהגיע בעסקה הקודמת עם רכב מסוג גולף" (הכוונה לאישום השני, ש.ב) - כלומר, למחמד.

· בדוח הנוגע לאישום החמישי, בו נטען כי הסם סופק על ידי עבד, מתייחס הסוכן למוכר כאל אדם שטרם ראה בעבר, נטען אף כי האדם שעימו שוחח הסוכן במנוי חליפה חדשה, מסר לו כי הוא עצמו נמצא באילת.

· בדוח מושא האישום השביעי מציין הסוכן כי שוחח עם האדם שאחז במנוי וזה אמר לו כי הוא במקום וביקש כי ירד לעברו. הנהג, כך נטען, הוא "הבחור מהעסקה הקודמת".

14. אשר למפגש מושא האישום השישי, נטען כי הסוכן שוחח עם האוחז במנוי חליפה חדשה, וזה ביקש ממנו לרדת. עוד נטען כי בשיחה המקדימה נטען כי "החומר יגיע" לאותו המקום. אין בדוח אינדיקציה כי בשיחה נאמר שבעל המנוי הוא זה שימסור בהכרח הסמים לסוכן. הסוכן מתייחס למוכר כ"בחור שביצעתי איתו עסקאות סמים בעבר" ומפנה לדוחות הקודמים שערך. כתב האישום מייחס מכירת הסמים בפועל למחמד, ונטען כי זה הגיע למקום ברכב הקאיה (שכאמור לעיל, ועל פי מסמכי חברת השכרת הרכב, נקשר למחמד). אלא שכאמור לעיל, פלטי האיכון מצביעים על כך שמנוי חליפה חדשה (שלטענת המאשימה קשור למחמד, ולמחמד בלבד) אכן במקום אחר, מרוחק, ממקום ביצוע העסקה.

15. בשלב זה יש מקום להידרש לטענה נוספת, שלה משקל מהותי, שהעלה בא כוח המשיבים. השיחות המקדימות לא הוקלטו. גם המפגשים בהם הועבר הסם לסוכן - לא תועדו. האמצעים הטכנולוגיים הקיימים בימינו, מאפשרים בנקל לפעול לתיעוד קולי או ויזואלי, ללא עלות כספית, ודאי לא משמעותית. בעיקר יפים הדברים לתיעוד השיחות הטלפוניות במסגרתן סוכמו העסקאות, תיעוד שאינו יכול לסכן את שלומו של הסוכן, בהינתן העובדה כי אלה בוצעו מרחוק וללא קשר עין בינו לבין בעל המנוי.

16. עניין זה, בצירוף החשש הממשי לטעות בזיהוי מחמד כמוסר הסם לסוכן בעסקת המכירה מושא האישום השישי (נוכח איכון המנוי במקום אחר), משליך על עצמת הראיות בנוגע למכלול האישומים, ומעורר שאלה בנוגע למהות תפקידם של שני המשיבים במערך העסקאות שבוצעו אל מול הסוכן. עוד אציין, כי בעימות שנערך בין הסוכן למשיבים, התייחס הסוכן הן לנוח, הן למחמד כמי "שביצעו איתו מספר עסקאות", ולא נקב במספריהן (נוח מסר כי הסוכן שקרן; מחמד המשיך ושמר על זכות השתיקה, אף כי הניד ראשו בשלילה כשנשאל האם הוא מזהה את הסוכן). העימות נערך פרק זמן ממושך מאז המפגש האחרון בין הסוכן למשיבים (בעניין נוח: חלפה חצי שנה; בעניין מחמד - כחודש וחצי). הסוכן מסר עדות ביום 22.4.2019, בהתייחס למחמד ובמסגרתה, במענה לשאלה: "כמה עסקאות עשית איתו ועם איזה רכבים הוא הגיע", ענה: "3". הוא הגיע עם רכב גולף, ניסאן וקאיה". למחמד מיוחסת מעורבות בשבע עסקאות ונטען, כי מסר הסם בפועל ארבע פעמים, ולא שלוש.

17. מהמפורט לעיל, ניתן להבין כי התיאור שמסר הסוכן בנוגע לזהות המעורבים הוא דל למדי. לאור ריבוי המעורבים במסירת הסם הדבר מעורר קושי. אכן, המשיבים זיהו על ידי הסוכן במסדרי זיהוי תמונות, אך מסדרים אלה נערכו פרקי זמן ממושכים למדי לאחר המפגש עם המשיבים. זאת ועוד: עובר למסדר הזיהוי, פרטי הזיהוי שמסר הסוכן בנוגע למראה המעורבים מעטים עד מאוד. אשר לבעל המנוי, ציין הסוכן כי דיבר במבטא ערבי. את האדם שסיפק הסמים באירוע הראשון (אליו התייחסה המאשימה כנוח) תיאר כבחור בעל שיער קצוץ, זקן שחור ופנים רזות, מבלי התייחסות

נוספת למוצאו או גילו או כל פרט משמעותי אחר. עם זאת יש לציין כי התיאור הולם את נוח. פרטים אלה אינם מופיעים בתיאור המפגש מושא האישום השני, המיוחס למחמד, ולמעשה דוח הסוכן בהקשר זה אינו כולל אלמנט תיאורי כלשהי בנוגע למוכר הסם, אף לא חלקי.

18. נזכיר, כי ככלל, בוצעו העסקאות בשעות הערב וכי המפגשים לא רק שלא תועדו אלא אף לא נצפו "בזמן אמת" על ידי מפעילו של הסוכן או שוטרים אחרים. נוכח העובדה כי המנוי שנקשר למחמד אוכן במקום אחר בעת ביצוע העסקה הנטענת, נוכח העדר הפירוט בנוגע למיהות המוכר בדוחות הסוכן, ריבוי המעורבים, העדר תיעוד או עדויות שוטרים אחרים מלבד הסוכן, עולה חשש לזיהוי בלתי מוקפד ולקושי בקביעת חלקם של המעורבים בעסקאות השונות, גם בשלב מקדמי זה של ההליך.

19. לא למיותר כלל לציין כי אפשרתי למאשימה להתייחס לשאלת האיכון, ככל שתרצה בכך, ואולם התייחסות כאמור לא נתקבלה. העדרה - מוקשה ופועל לחובת המאשימה, שכן יש להניח כי הייתה משתפת בית המשפט וההגנה בהסבר לקושי זה, ככל שאכן היה בדיה.

סיכום של דברים

20. נמצאה תשתית ראייתית כנגד שני המשיבים, המתחזקת עקב שתיקתם והעדר התייחסותם לטענות שהוטחו בהם במהלך חקירתם. תשתית זו נסמכת בעיקר על זיהוי שני המשיבים על ידי הסוכן המשטרתי ועל קשריהם לכלי הרכב השכורים. אלא שמשקלה בנוגע לאישום השישי נפגם ממשית נוכח העובדה כי מנוי "חליפה חדשה" אוכן ביום האירוע מושא האישום השישי במקום שונה - לחלוטין - ממקום ביצוע העסקה והדברים משליכים ישירות על האפשרות להרשעת מחמד בענין מסירת הסם לסוכן בכל הנוגע לאישום זה. הבהרות לעניין זה במהלך הדיון ולאחריו - נתבקשו ולא נתקבלו, על כל המשתמע מכך. בנסיבות העניין שפורטו בהרחבה לעיל, מקרין קושי זה אף על יתרת האישומים הרלבנטיים.

עילת המעצר

21. עילת המעצר היא סטטוטורית ונובעת מטיב העבירה המיוחסת למשיבים. עם זאת, למחמד - אין הרשעות קודמות. לנוח, לו מיוחסים שני אישומים בלבד, עבר פלילי רלבנטי, ותלוי ועומד כנגדו מאסר מותנה בן שישה חודשים. נזכיר עוד כי מדובר בסם מסוכן מסוג קוקאין, הממוקם גבוה בסולם דרגות החומרה וכי אין המדובר בעסקה בודדת.

חלופת המעצר

22. על בית המשפט, תמיד, להידרש לשאלה האם ניתן להשיג את מטרת המעצר, "בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה" (סעיף 21(ב)(1) חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), תשנ"ו-1996).

23. לכך יש להוסיף כי שני המשיבים כבני 22-23 שנה בלבד. עוד אציין, כי שני הנאשמים האחרים שוחררו בתנאים מגבילים, שעיקרם מעצר בית מלא וערבויות כספיות, בסמוך להגשת כתב האישום כנגדם (ובהמלצת בית המשפט, משכה המבקשת ערר שהגישה על החלטת שחרורו של עבד). אכן, לנאשמת אין כל הרשעות פליליות, אך עבד, לו מיוחסת עבירת סחר אחת, נשא בעונש מאסר של 12 חודשים בגין עבירת שוד בשנת 2015. אף לכך יש לתת את הדעת.

24. נוכח קביעתי בדבר החולשה הראייתית, ולאור הכלל בדבר קיומה של "מקבילית הכוחות" בין עצמת הראיות לכאורה לבין מידת ההגבלה על חירותו של נאשם והאפשרות להסתפק בחלופת מעצר, קיימת הצדקה לבחינת התכנותה באולם בית המשפט, טרם הדרשות שירות המבחן לשאלה זו.

ניתנה היום, ח' תמוז תשע"ט, 11 יולי 2019, בהעדר הצדדים.